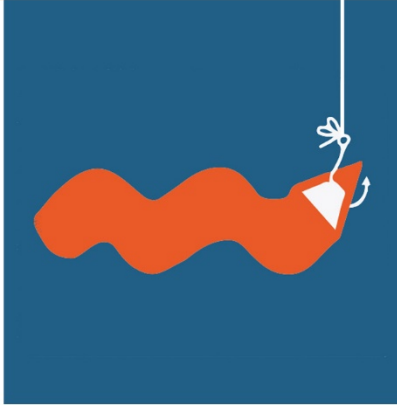
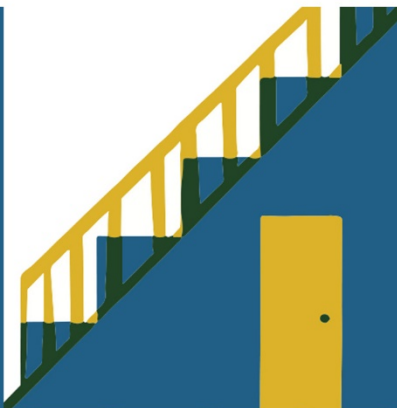
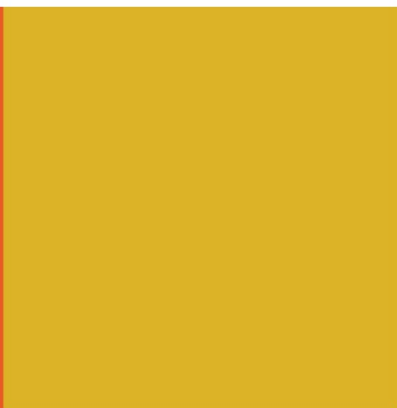
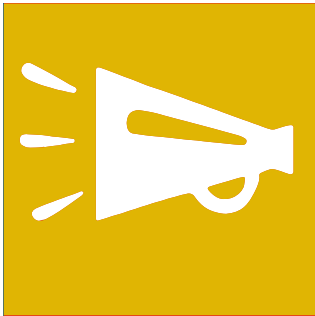

POËZIE PALEIS

Activiteitenplan 2021-2024

1. Inhoud

1. Inhoud	2
2. Inleiding	3
3. Missie, visie & profiel	4
4. Educatieve Kwaliteit	5
4.1 Kernactiviteiten	5
4.2 Overige activiteiten	7
5. Doelgroep	8
6. Kwaliteit	9
7. Publieksbereik en inbedding	10
8. Coproducties	12
9. Samenwerking	13
10. Vernieuwing: nieuw publiek en nieuwe vormen	14
11. Marketingmix en mediagebruik	16
12. En verder	17
13. Kwaliteit organisatie en professionaliteit bedrijfsvoering	18
Bijlage 1: Toelichting codes	19

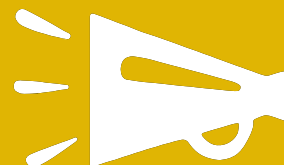
2. Inleiding

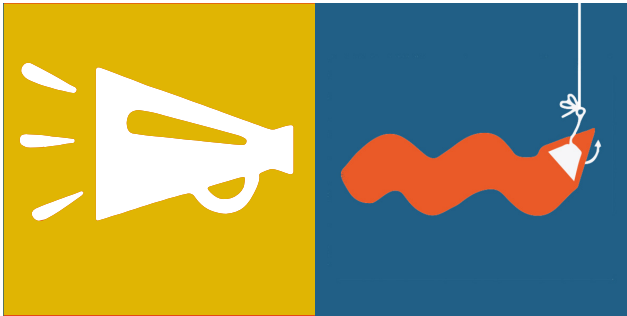
Het zal slechts weinigen zijn ontgaan: de kranten stonden onlangs (december 2019) weer vol alarmerende berichten over de dalende leesvaardigheid van Nederlandse jongeren in vergelijking met andere landen. Slechts een kwart van de 15-jarigen haalt het niveau dat nodig is om je als mondige burger te kunnen redden in de hedendaagse kennissamenleving. De ministers van Onderwijs en de Raad voor Cultuur roepen op tot een Leesoffensief, met als doel het bevorderen van leesplezier.

Het Poëziepaleis speelt al jarenlang een belangrijke rol in dit proces. Net zoals je een voetbalwedstrijd beter begrijpt als je zelf voetbalt, spelen schrijven en het spelen met woorden een rol bij het plezier krijgen in lezen en het je eigen maken van de taal.

De landelijke en lokale dichtwedstrijden van het Poëziepaleis zijn een uitgelezen middel om kinderen en jongeren uit te dagen actief met schrijven bezig te gaan. Net als bij andere talentenjachten komen uit onze dichtwedstrijden echte toppers naar voren: van kinderen die een schouderklopje goed kunnen gebruiken tot talentvolle jongeren die aangespoord door hun succes bij Doe Maar Dicht Maar professioneel met schrijven bezig gaan. Zo stond Iduna Paalman, die door de Volkskrant als Literair Talent 2019 werd aangemerkt en lovende kritieken kreeg op haar debuutbundel, als 17-jarige in de finale van Doe Maar Dicht Maar, en verzorgt Joost Oomen, die op de 2e plek eindigde, regelmatig workshops voor het Poëziepaleis.

Het Poëziepaleis organiseert allerlei dichtwedstrijden voor kinderen en jongeren - op schoolniveau, lokaal, regionaal of landelijk. Het Poëziepaleis benadert de kinderen en jongeren via school en biedt de leerkrachten handvatten in de vorm van lesmateriaal of workshops van dichters of een digitale spelvorm in het project Raadgedicht. Op allerlei manieren komen kinderen in aanraking met literaire teksten en leren ze hun eigen emoties en gedachten uit te drukken in taal, waarmee ze vaak niet alleen boven zichzelf uitstijgen, maar ook leeftijdsgenoten of zelfs een veel breder publiek verrassen en ontroeren.

3. Missie, visie & profiel

Missie

Het Poëziepaleis wil kennis, kunde, enthousiasme en bezieling samenbrengen om zo

een groter draagvlak voor poëzie te creëren onder kinderen, jongeren en docenten. Educatie, inspiratie en creatie zijn de kernwaarden van het Poëziepaleis.

Visie

Het Poëziepaleis wil zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking brengen met poëzie. Daartoe reikt de stichting docenten instrumenten aan en wil ze schrijftalent begeleiden en uitdagingen bieden. De landelijk werkende, vanuit de stad Groningen opererende stichting is ervan overtuigd dat door leerlingen met poëzie in aanraking te brengen, docenten veel meer doen dan werken aan taalvaardigheid. Poëzie draagt niet alleen bij aan taalontwikkeling, maar ook aan kennis van de wereld. Het is goed voor zelfreflectie en intellectuele vorming. Het is voor veel kinderen en jongeren een geweldige uitlaatklep als ze worstelen met sociaal-emotionele problemen. Poëzie maakt lenig in het hoofd. Er is poëzie voor elke leeftijd en voor elk schoolniveau.

Profiel

Het Poëziepaleis schaakt op meerdere borden tegelijk; ze organiseert grote landelijke dichtwedstrijden en lokale Kinderdichter-projecten en werkt veel samen met andere culturele (en onderwijs) instellingen zowel binnen als buiten de letterenketen. Door het kwalitatief onderscheidende aanbod en de vele connecties, zowel lokaal en regionaal als nationaal, is het Poëziepaleis een veelgevraagde samenwerkingspartner.

Het Poëziepaleis werkt met beperkte bezetting (1,77 fte) en richt zich vooral op haar kernactiviteiten: de landelijke dichtwedstrijden Kinderen & Poëzie en Doe Maar Dicht Maar, met daarbij inbegrepen de uitgave van twee dichtbundels (primair onderwijs en voortgezet onderwijs) en lesmaterialen en de organisatie van feestelijke prijsuitreikingen.

Verder organiseert zij in een aantal gemeenten een juniorversie van de stadsdichter, de Kinderdichter van ... (Groningen, Emmen, Leeuwarden etc.), en organiseert ze in opdracht van het Nationaal Comité 4 en 5 mei de projecten Dichter bij 4 mei en Kinderlezing 5 mei. Daarnaast werkt het Poëziepaleis mee aan het digitale project Raadgedicht en verzorgt ze poëzieworkshops voor leerlingen en workshops deskundigheidsbevordering voor leerkrachten en ICC-ers.

In de periode 2017-2020 hebben we gemerkt dat de organisatie nog steeds last heeft van de bezuinigingen uit de beleidsperiode daarvoor, waardoor de stichting kwetsbaar is. Met een zeer beperkt aantal fte's worden veel ballen in de lucht gehouden. Er is meer energie gaan zitten in fondsenwerving, wat ten koste ging van PR/communicatie. Het is wel gelukt steeds wat vernieuwing aan te brengen en het bereik te handhaven, maar het blijft een kwetsbaar evenwicht met te weinig ruimte voor verdere professionalisering. Er zijn genoeg ideeën, maar doordat de dagelijkse bedrijfsvoering (financiële administratie, fondsenwerving en verantwoording) ook veel tijd kost, is het niet altijd mogelijk de energie in innovatie van activiteiten te steken. Om de continuïteit te waarborgen (en in het kader van goed werkgeverschap), hebben inmiddels alle drie personeelsleden een vast contract, inclusief een pensioenregeling.

4. Educatieve Kwaliteit

4.1 Kernactiviteiten

Het Poëziepaleis is uniek in het verzorgen van poëzie-educatie en poëtische activiteiten door het hele land. Het Poëziepaleis werkt laagdrempelig om zoveel mogelijk kinderen en jongeren van 6 – 18 jaar te bereiken.

Onze grootste activiteiten zijn twee landelijke dichtwedstrijden: Kinderen & Poëzie voor basisscholen en Doe Maar Dicht Maar voor middelbare scholen. Beide worden aan het begin van het schooljaar uitgezet, kennen een deadline rond de Poëzieweek begin februari, waarna een vakkundige jury zich over de inzendingen buigt. De honderd beste gedichten per wedstrijd komen in een dichtbundel en die kinderen worden uitgenodigd voor een feestelijke finale met prijsuitreiking.

Net als bij andere talentenjachten komen uit onze dichtwedstrijden echte toppers naar voren, soms tot hun eigen verbazing. Dat we jaarlijks zoveel kinderen en jongeren een schouderklopje en een dosis zelfvertrouwen kunnen geven, vervult ons met trots.

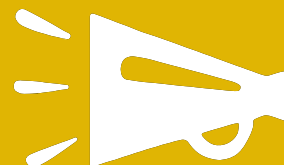
Alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs en openbare bibliotheken in het hele land ontvangen in september de wervingsposter van onze landelijke wedstrijden, via een mailingbureau of als bijlage bij het tijdschrift Lezen van Stichting Lezen. Leerlingen kunnen via school hun gedichten inzenden, maar ook individueel, zowel digitaal als per post. Deelname aan de wedstrijden is gratis. Voor beide wedstrijden worden jaarlijks duizenden gedichten ingestuurd, vanuit het hele land. Vrijwilligers van het Poëziepaleis verzorgen de eerste selectie en scheiden het kaf van het koren. Vervolgens buigt een vakjury (bij Doe Maar Dicht Maar aangevuld door een jongerenjury van oud-winnaars) zich over de inzendingen en wijst per wedstrijd de 100 beste gedichten aan. Die komen in een dichtbundel, die door studenten van Academie Minerva (Beeldende Kunst en Vormgeving) van illustraties wordt voorzien.

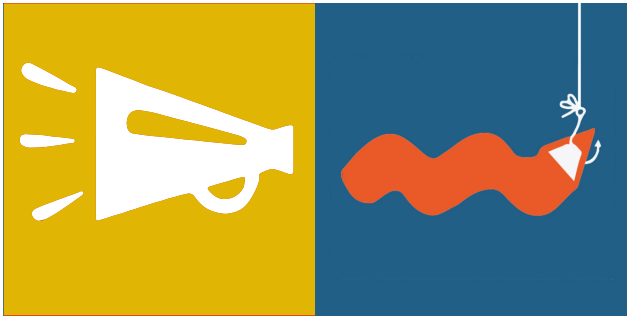
Per wedstrijd is een prijsuitreiking: bij Doe Maar Dicht Maar staan de 10 beste dichters op het podium om hun gedicht voor te dragen. Per leeftijdscategorie wordt een winnaar aangewezen. Van de winnende gedichten zijn animatiefilmpjes gemaakt door studenten van Minerva. In 2019 en 2020 was de prijsuitreiking tijdens het Kunstbende Young Creators festival in Amsterdam, zodat de jongeren zich ook konden onderdompelen in andere kunstuitingen van leeftijdsgenoten. Met Kunstbende is niet alleen landelijk overleg, maar ook met een aantal regio's om zoveel mogelijk in taal geïnteresseerde jongeren te bereiken.

Nieuw in 2021-2024

Bij Doe Maar Dicht Maar willen we spoken word als nieuwe inzencategorie introduceren. Verder introduceren we een project rondom internationale schakelklassen met nieuwkomers in Nederland, jongeren met een andere culturele achtergrond.

Voor Kinderen & Poëzie worden de 100 kinderen van wie een gedicht is opgenomen uitgenodigd voor een middag vol workshops rondom kinderboeken, muziek en theater.

In 2018 en 2019 organiseerden we de finale tijdens het Boekids Festival in Den Haag, in 2020 vindt de finale plaats tijdens het Mooie Kinderboekenfestival in Den Bosch. Door dergelijke samenwerkingen ontstaat kruisbestuiving: onze

winnaars komen niet alleen in contact met poëzie maar ook met kwalitatief goede kinderboeken en kindertheater, en de partnerorganisatie bereikt een groter publiek.

Nieuw in 2021-2024

In de komende jaren willen we de landelijke wedstrijd Kinderen & Poëzie tegen het licht houden; na onderzoek en gesprekken met het onderwijs willen we aan die wedstrijd aanpassingen invoeren

Het educatieve aspect vinden we erg belangrijk. Van leerkrachten krijgen we geregeld de vraag naar ondersteuning. Jaarlijks ontwikkelen deskundigen daarom lesmateriaal om docenten te helpen een brug te slaan tussen de poëzie die in de taalmethode wordt aangeboden en een manier om hun leerlingen aan te zetten tot creatief schrijven. Op aanvraag geven dichter/docenten workshops op scholen, voor de leerlingen of voor de docenten als deskundigheidsbevordering. Verder zijn via onze webshop de *Poëziegids* en *Poëziegids Juni* orte koop, een doorlopende leerlijn poëzie met inspirerende ideeën voor leerkrachten en docenten.

Verder organiseren we sinds een paar jaar met kinderboekenauteur Rian Visser het digitale project Raadgedicht, dat kinderen en jongeren gedichten laat lezen en ze laat nadenken over de keuze voor een bepaald woord dat afgedekt is. Aansluitend op de Kinderboekenweek in het najaar zijn dat 10 gedichten van dichters voor kinderen van 10-14 jaar, aansluitend op de Poëzieweek in februari zijn dat gedichten voor jongeren vanaf 14 jaar. Voor de keuze van de dichters proberen we steeds een mooie diverse mix te maken van bekende en minder bekende dichters, Vlaams en Nederlands, oud en jong en met verschillende culturele achtergronden (maar dat laatste blijkt bij de dichters voor de jongste categorie nog lastig).

Nieuw in 2021-2024

In deze periode willen we dit project uitbreiden aangezien er steeds meer deelnemers zijn (in 2019 ruim 650 per gedicht). Het wordt tijd om het project in een fris jasje te steken en het is een waardevolle aanvulling om de biografieën van de dichters geregeld bij te werken. Daarnaast broeden we op manieren om de dichters een duidelijker podium geven, bijvoorbeeld op sociale media of offline of door de gedichten niet alleen te laten zien, maar ook te laten horen.

Kortom: door de snelle ontwikkelingen in de digitale wereld en de veranderende bevolkingssamenstelling, ontwikkelen we steeds nieuwe projecten naast de traditionele wedstrijden of passen we projecten zodanig aan dat ze eigentijds blijven en dat er geen doelgroepen buiten de boot vallen.

4.2 Overige activiteiten

Naast de landelijke wedstrijden zijn er projecten op lokaal niveau - de Kinderdichter van ... (Groningen, Zuidhorn, Eemsmond, Emmen, Hogeveen etc.) - , talenttrajecten als de Jonge Dichter des Vaderlands en themaprojecten als Dichter bij 4 mei.

En geregeld zijn er kortstondige projecten, zoals het project Dichten en Drukken in samenwerking met GRID (Grafisch Museum) en een school voor speciaal onderwijs, en nieuwe samenwerkingsverbanden, zoals een poëzieproject voor een historisch project, een project waarin poëzie ingezet wordt om te laten weten wat je tijdens een excursie in een Nationaal Park hebt gezien, of lesmateriaal naar aanleiding van een expositie in een museum (bijv. Frida Kahlo in het Drents Museum).

Nieuw in 2021-2024

Op regionaal en lokaal niveau spelen we in op vragen en actuele ontwikkelingen en slaan we bruggen naar andere disciplines of organisaties. Zo is er vanuit het Lauwersmeergebied vraag naar poëzielessen over duurzaamheid en natuureducatie (i.s.m. IVN) en sluiten we in de aardbevingsregio aan bij theaterprojecten die kinderen helpen hun ervaringen te verwerken.

Vrijdag

Vrijdag, einde van de week.
Fijn.
Op vrijdag even samen zijn.

Lekker op mijn plekje
in de hoek
op de bank.

En tussen mijn zusjes
en vader en moeder.
En de viervoeter er ook nog bij.

De televisie aan.
Lang opblijven
en ook nog chips.

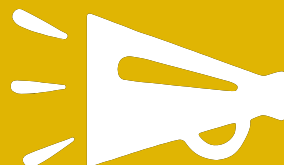
We worden verwend.
Dat is fijn op vrijdag.
Even samen zijn.

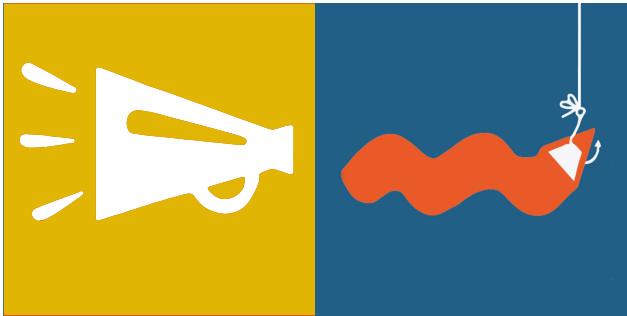
Mijn lievelingsdag
is vrijdag.

Kinderdichter Eemsmond 2017-2018
Josca Baar, groep 7

Ontwerp: Joanne Hoekstra

5. Doelgroep

Voor elke leerling van 6 - 18 jaar zijn activiteiten en ondersteunende materialen beschikbaar, onderverdeeld

naar leeftijd/schoolniveau. Kinderen in het speciaal onderwijs worden niet vergeten. Ook dyslectische kinderen en jongeren met taal/leerproblemen kunnen goed met poëzie uit de voeten. Alle leerlingen van 6-18 jaar in het primair en voortgezet onderwijs uit Nederland (en Vlaanderen) kunnen gratis deelnemen aan de dichtwedstrijden, ongeacht schoolniveau, gender, culturele of sociaaleconomische achtergrond. We vinden laagdrempeligheid en diversiteit belangrijk en sluiten niemand uit.

Als intermediairs zijn de leerkrachten en docenten heel belangrijk, zowel op basisscholen als in het voortgezet onderwijs. Zij ontvangen de wervingsposters, bestellen onze *Poëziegids* of *Poëziegids Junior*, downloaden het gratis lesmateriaal en begeleiden hun leerlingen bij het schrijven en insturen van de gedichten. We organiseren op verzoek workshops deskundigheidsbevordering voor groepen leerkrachten of docenten.

Nieuw in 2021-2024

We willen meer aandacht besteden aan dergelijke workshops deskundigheidsbevordering en aan een praktische cursus voor pabo-studenten, zodat zij ons materiaal weten te vinden en met minder drempelvrees voor poëzie voor de klas staan. Ook op onderwijsbeurzen zullen we te vinden zijn.

Komen er uit onze klankbordgroepen of evaluaties geluiden dat een onderdeel aan vernieuwing toe is, dan staan we daar uiteraard voor open. Voor alle onderdelen en aanpassingen geldt dat er contact is met deskundigen uit het onderwijsveld en de doelgroep om hoogwaardige producten aan te kunnen bieden.

6. Kwaliteit

Het aanbod van lesmateriaal en workshops onderscheidt zich doordat ze samengesteld zijn cq. gegeven worden door deskundigen op het gebied van Nederlandse taal, (taal)onderwijs, poëzie en cultuureducatie.

Voor workshops in de klas zetten we ervaren dichters/docenten in. Ook biedt het Poëziepaleis workshops voor deskundigheidsbevordering van leerkrachten, docenten en cultuurcoördinatoren. Zo vervullen we een makelaarsfunctie en bieden we werkgelegenheid aan dichters (vooral in het noorden des lands). De dichters/docenten krijgen volgens marktconform tarief betaald.

Na afloop van workshops ontvangen de scholen een evaluatieformulier. Verder bespreken we geregeld met een klankbordgroep nieuwe ideeën.

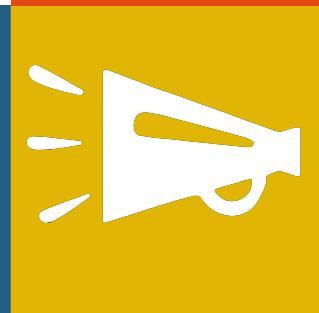
Vrijwilligers worden ook geregeld betrokken bij evaluaties, net als het bestuur. Met het Nationaal Comité 4 en 5 mei vindt ook jaarlijks een evaluatie plaats. Dat geldt ook voor gemeenten en fondsen die onze projecten financieel steunen.

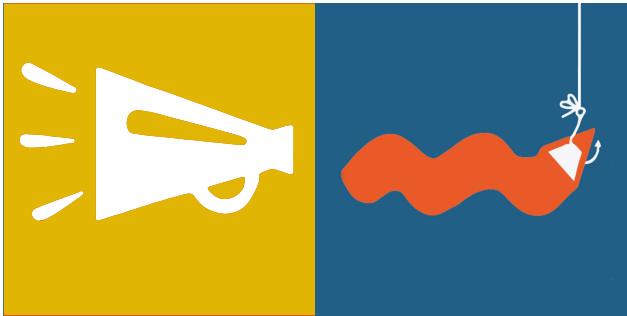
Enkele jaren geleden heeft de stichting de *Poëziegids* gepubliceerd, een doorlopende leerlijn met lesideeën voor het voortgezet onderwijs.

In 2017 verscheen de *Poëziegids Junior*, inspiratiebronnen voor poëzielessen op de basisschool. Deze gidsen zijn een aanvulling op het onderdeel poëzie in de lesmethoden en bieden docenten inspirerende ideeën om met poëzie in de klas aan de slag te gaan.

De materialen zijn, net als de dichtbundels met winnende gedichten, te koop via onze webshop.

Kinderen en jongeren die in de prijzen zijn gevallen en die gevraagd worden in het openbaar op te treden, bijvoorbeeld bij een bezoek van de koning of een 4 mei-herdenking, krijgen voordrachtworkshops en coaching door een ervaren dichter. Zo begeleidt de stadsdichter van Groningen een aantal Kinderdichters uit stad en provincie en kregen deze Kinderdichters tijdens het culturele evenement Winterwelvaart een workshop van een ervaren poëziedocent van Urban House Groningen. Het Poëziepaleis heeft kwaliteit en diversiteit hoog in het vaandel staan. Ook bij de samenstelling van jury's maken we een afgewogen keuze.

7. Publieksbereik en inbedding

Het Poëziepaleis vindt het belangrijk om laagdrempelig te werken om zoveel mogelijk kinderen en jongeren te bereiken en geen drempels op te werpen, financieel of anderszins. Door de speelse wijze waarop we kinderen kennis laten maken met poëzie, door het aanbod van gedifferentieerd (gratis beschikbaar) lesmateriaal, door workshops en masterclasses, de wedstrijden en de publicatie van een groot aantal winnaars in de jaarlijkse dichtbundels boren we overal – soms onvermoed - talent aan.

We zien dat onze deelnemers uit het hele land komen, van noord tot zuid, uit dorpen en steden, van zwarte en witte scholen, van vmbo tot gymnasium. Ook Vlaamse middelbare scholieren weten ons te vinden. Bij Doe Maar Dicht Maar is vooral de vmbo-onderbouw uitstekend vertegenwoordigd. Bij projecten waarbij we workshops uitzetten (bijv. Kinderdichter of Dichter bij 4 mei) zorgen we voor een goede spreiding van scholen qua niveau, culturele achtergrond, stadswijken etc. Het aantal inzendingen voor de landelijke dichtwedstrijden is de afgelopen jaren vrij constant gebleven (zie prestatiegegevens in de bijlage). Daarnaast hebben we met de Kinderdichterprojecten in het noorden nieuwe scholen bereikt, waar voor ons onbekende leerkrachten in aanraking kwamen met poëzie in de klas tijdens de workshops van de dichter/docent in groep 7.

Het Poëziepaleis richt zich op alle leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs in Nederland die kunnen lezen en schrijven, dus ruwweg is onze doelgroep 6-18 jaar. Alle kinderen en jongeren uit de doelgroep mogen gratis deelnemen aan de landelijke dichtwedstrijden, individueel of via school. De landelijke wedstrijden hebben geen thema, dus de gedichten mogen elk denkbaar onderwerp hebben.

De gedichten moeten worden geschreven in het Nederlands. Is een andere taal moedertaal, dan mag het gedicht ook daarin geschreven worden, mits er een vertaling wordt bijgevoegd.

We zien dat op basisscholen vaak klassikaal wordt ingestuurd. Vaak maakt de leerkracht al een selectie. Op middelbare scholen zien we dat in de onderbouw vaak via school wordt ingestuurd, en dat jongeren vanaf een jaar of 15 individueel inzenden. Alle schoolniveaus zijn vertegenwoordigd. Bij de onderbouw VO is het vmbo in de meerderheid, bij de bovenbouw VO havo/vwo-leerlingen.

We zien een goede landelijke spreiding voor zowel deelnemers als bezoekers van de prijsuitreikingen. (zie bijlage). Het bereik is de afgelopen jaren min of meer gelijk gebleven.

Het onderwijs is continu aan verandering onderhevig. Zo zijn de afgelopen jaren de 21^e-eeuwse vaardigheden in zwang geraakt. Poëzie-educatie doet ook een beroep op 21^e-eeuwse vaardigheden als samenwerken, informatievaardigheden en culturele en sociale vaardigheden. Het is een handige manier om vakoverstijgend te werken; poëzie kan ook goed ingezet worden bij maatschappijleer, kennis over de natuur en milieu, burgerschap, aardrijkskunde etc. Ook buitenschools zijn er oneindig veel mogelijkheden, bijvoorbeeld gedichten schrijven naar aanleiding van een tentoonstelling of een excursie.

Nieuw in 2021-2024

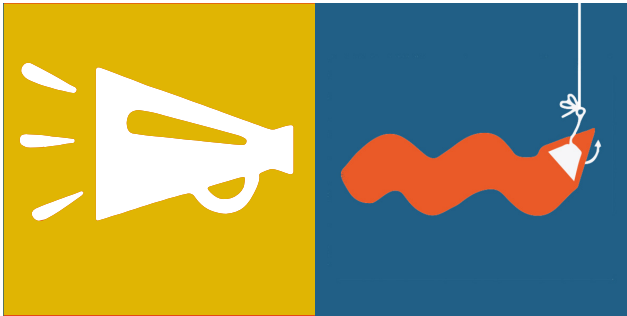
Hierop willen we de komende jaren meer inzetten, bijvoorbeeld in samenwerking met collega-instellingen of musea of bij het samenstellen van lesmateriaal.

Poëzie is een uitstekend middel om kinderen taalvaardiger te maken en verbindingen tot stand te brengen, of dat nu op klassenniveau is door middel van een gesprek naar aanleiding van een gedicht van een leerling of in een veel breder kader door poëzie in de openbare ruimte te laten zien: poëzie verwondert en versterkt.

Mijn oma

Mijn oma heeft een ziekte
Een hele stomme ziekte
Die stomme dementie
Dan zit ze in haar stoel
Eindeloos te vertellen
Te vertellen over vroeger
Dan dwaalt ze langzaam af
Langzaam af van mij
Als Roodkapje die afdwaalt van het pad
En dan vraagt ze:
Waar ben ik?
Wie ben jij?

8. Coproducties

Het Poëziepaleis werkt met verschillende partijen samen specifiek op het maatschappelijk vlak.

Sinds 2004 organiseert het Poëziepaleis voor het Nationaal Comité 4 en 5 mei het project Dichter bij 4 mei. Deze dichtwedstrijd draait om het herdenken van de Tweede Wereldoorlog en wordt steeds in een andere provincie georganiseerd.

De hoofdprijswinnaar mag zijn of haar gedicht voordragen tijdens de Nationale Herdenking op de Dam, andere winnaars dragen voor in der herinneringscentra in Westerbork, Vught en Amersfoort. Ook Kinderdichters dragen vaak voor op 4 mei, bijvoorbeeld in Groningen en Emmen. Daarnaast krijgen we veel vragen van lokale 4 mei-comités.

Dichters van het Poëziepaleis geven les op de IMC weekendschool in Groningen, en verzorgen workshops in het Beatrix kinderziekenhuis. Op deze manier worden kinderen uit achterstandssituaties of zieke kinderen bereikt. Het Poëziepaleis werkt regelmatig samen met Special Arts, de stichting die kunstzinnige activiteiten organiseert voor mensen met een geestelijke en of lichamelijke handicap. Het Poëziepaleis doneert overgebleven dichtbundels aan kinderziekenhuizen, scholen in Suriname, de Groninger voedselbank etc. Deze activiteiten passen bij ons beleid om een brede doelgroep te bereiken.

Verder zetten we in op de snel veranderende bevolkingssamenstelling door projecten te ontwikkelen voor nieuwkomers. We zijn in gesprek over een project in een ISK waar leerlingen een link leggen tussen een moedertaalgedicht en het Nederlands. Ook met een beperkte woordenschat kun je al prachtige gedichten schrijven. Daarnaast introduceren we spoken word als nieuwe inzendingcategorie bij Doe Maar Dicht Maar. Deze vernieuwingen hebben tot gevolg dat we meer met beeld en geluid zullen werken, en ons niet tot tekst zullen beperken. Het maakt de website en sociale media levendiger.

Wij zijn ervan overtuigd dat er met bovengenoemde strategieën en vernieuwende aspecten de komende jaren groeipotentie in het aantal deelnemers zit en dat we nieuwe doelgroepen zullen aanspreken.

Nieuw in 2021-2024

We willen meer inzetten op poëzie in de openbare ruimte om de gedichten van kinderen en jongeren zichtbaarder te maken. Een poster met het winnende gedicht van de Kinderdichter wordt altijd aangeboden aan de burgemeester van de betreffende gemeente en siert al menige burgemeesterswerkplek en openbare bibliotheek. Maar we zien veel meer geschikte plekken voor ons: zo zijn we in gesprek met een organisatie voor gezondheidszorg – poëzie kan ook helend en troostend werken. En in de openbare ruimte kan poëzie verbazen en verrassen, of dat nu op een stoeptegels is, een steigerdoek of een bouwschutting.

9. Samenwerking

Buiten allerlei maatschappelijke samenwerkingsverbanden, werkt het Poëziepaleis samen met een keur aan organisaties en personen:

Alle niveaus:

leerkrachten/cultuurcoördinatoren, docenten Nederlands en mediathecarissen, educatief medewerkers van culturele instellingen en bibliotheken.

Lokaal:

Forum Groningen Bibliotheek, Noordwoord, K&C, GRID, Kunstbende, VRIJDAG, Noorderzon, Urban House Groningen, de stadsdichter, Hanzehogeschool, Winterwelvaart, Bevrijdingsfestival, Instituut voor Natuureducatie, 4 mei comité, RUG, UMCG, Humanitas, boekhandels en uitgeverijen, lokale pers: OOG radio en tv, Gezinsbode, Dagblad van het Noorden, RTV Noord.

Zakelijke contacten in Groningen bestaan onder meer uit vormgevers, presentatoren, zangers, muzikanten, audiovisuele verhuurders, filmmakers, websitebouwers, regisseurs, drukkers, boekhoudkantoor en accountant en uiteraard een keur aan dichters die ingezet worden voor workshops.

Regionaal:

K&C Drenthe, ICO Assen, Biblionet Groningen, Rijdende Popschool, Biblionet Drenthe, Kunstkade, De Steeg, diverse 4 mei comités.

Landelijk:

het Poëziepaleis heeft goede contacten met festivals en literaire organisaties als De Nieuwe Oost/Wintertuin, Passionate Bulkboek, Poetry International, School der Poëzie, Bookids, Schoolschrijver, Het Mooie Kinderboekenfestival,

Kunstbende. We onderhouden goede contacten met de Stichting Lezen, Stichting Lezen & Schrijven, Cultuurnetwerk, LKCA.

Het Poëziepaleis is altijd aanwezig bij de Dag van het Literatuuronderwijs, Dag van de Literatuur, Dag van Taal, Kunst en Cultuur, Conferentie Het Schoolvak Nederlands.

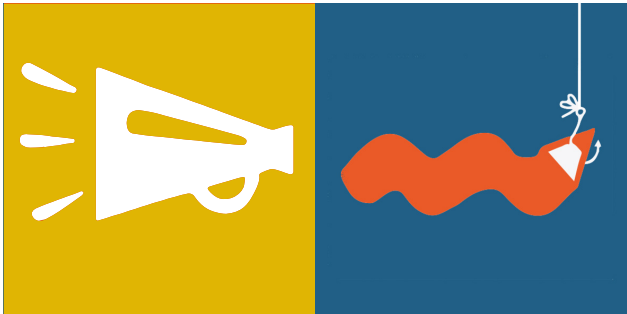
Internationaal:

ook met de Vlaamse organisaties Jeugd en Poëzie en het Poëziecentrum Gent hebben we contact.

Door middel van deze samenwerkingen versterken alle partners hun eigen positie, ontstaan interessante kruisbestuivingen, wordt het bereik (vaak voor alle betrokken partijen) vergroot, en wordt er op materiaal en/of arbeid bespaard. Soms wordt er een podium aangeboden (Winterwelvaart of Dichters in de Prinsentuin), soms een gezamenlijke activiteit uitgezet (bijv. bij Bevrijdingsfestival of door inzet kinderburgemeester en kinderdichter bij opening kinderafdeling Forum Groningen). Vaak worden kennis en netwerk gedeeld (bijv. docent van Urban House geeft voordrachtworkshop aan Kinderdichters of bij finales van de landelijke wedstrijden) en maken we gebruik van elkaars pr-kanalen, vooral op sociale media.

Ook online zijn er goede samenwerkingen, bijvoorbeeld met Lezenslessen en Boekwijzer. Veel Groningse dichters werken voor het Poëziepaleis als workshopdocent of presentator. Ze worden ook regelmatig elders in het land ingezet voor workshops.

10. Vernieuwing: nieuw publiek en nieuwe vormen

Door samen te werken wordt ook een nieuw publiek bereikt: door crossoververbanden met bijvoorbeeld muziek worden jongeren bereikt die spelenderwijs ontdekken dat ze meer met poëzie kunnen dan ze dachten. We zetten in op meer samenwerking met de Rijdende Popschool (primair onderwijs) en Urban House en Kunstbende (voortgezet onderwijs), al dan niet buitenschools.

Door de Kinderdichter-projecten in de diverse gemeenten bereiken we veel kinderen uit gezinnen waar literatuur en creatief schrijven niet vanzelfsprekend zijn. Alle kinderen vinden het leuk om te schrijven over hun eigen straat of buurt of dorp. Op die manier kunnen we veel kinderen een uitdaging bieden en een aantal van hen de ervaring van een optreden, jurybekroning of publicatie meegeven.

Met het project Kinderdichter zijn we begonnen in de stad Groningen. Daarna hebben we het uitgerold over de provincie en vervolgens naar Friesland en Drenthe. Ook in het midden van het land is interesse. Door gemeentelijke herindelingen zijn er wat edities samengevoegd (Zuidhorn en Grootegast gingen op in Westerkwartier, een gemeente die structurele subsidie heeft toegezegd). Kinderdichters kunnen heel breed worden ingezet (bij een cultureel evenement, de opening van het Forum, de opening van een brug in Noordhorn, gedichten op de dijk in Delfzijl, 4 mei, viering van het Abel Tasmanjaar etc). Met wat coaching en presentatietraining zien we fantastische resultaten!

De Kinderdichters zijn uitstekende ambassadeurs voor de kinderpoëzie in een bepaalde gemeente en zorgen voor zichtbaarheid van het Poëziepaleis in stad en provincie.

Dat deze projecten als een doorlopende lijn naar onze landelijke wedstrijden werken, is mooi meegenomen. Zo trad een oud-kinderdichter van Groningen al op tijdens de

Kindernacht van de Poëzie in Utrecht en stonden twee oud-kinderdichters op hun 13^e in de finale van Doe Maar Dicht Maar.

Door een project voor leerlingen van Internationale Schakelklassen te lanceren, hopen we een brug te slaan tussen poëzie uit verschillende culturen.

Door spoken word als inzencategorie bij Doe Maar Dicht Maar te introduceren, bereiken we een doelgroep van pubers die hun poëtische boodschap niet zozeer op schrift willen uitdragen, maar wel in een theatrale setting. Dit spreekt jongeren aan die muzikaliteit in hun tekst willen laten horen, die van rap houden, die dyslectisch zijn, die een hekel hebben aan beperkende schrijfgeregels. Veel jongeren (vooral jongens) voelen de noodzaak om hun boodschap poëtisch over te brengen in een vrijere vorm dan op papier.

Voor de nieuwe inzencategorieën moet de website worden aangepast. We geloven dat de nieuwe doelgroepen een dynamische uitstraling zullen toevoegen aan de website en sociale media, omdat beeld en geluid daarbij belangrijker zijn dan bij de 'klassieke' poëzie gebruikelijk was. Ook bij de jury en finale van Doe Maar Dicht maar zullen we daardoor aanpassingen doorvoeren.

Uiteraard spelen website en sociale media een grote rol; ook daarin blijven we alert op nieuwe kanalen en vormen.

We zijn in gesprek met de app-ontwikkelaars van VERS om te kijken hoe we de kinder- en jeugdpoëzie een plek kunnen geven in deze app, om zo ook een nieuw publiek te bereiken en poëzie op een nieuwe manier te tonen: via de app beluister je gedichten op specifieke plekken.

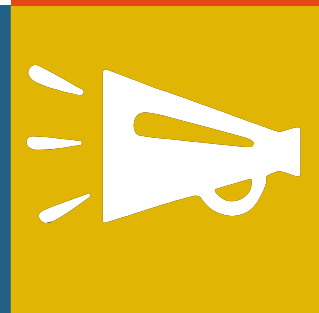
Wat de landelijke dichtwedstrijd Kinderen & Poëzie betreft willen we zorgvuldig kijken welke veranderingen we gaan doorvoeren. Het aantal inzendingen voor deze wedstrijd blijft al een tijdje constant. We willen voordat er een terugloop ontstaat in overleg met het onderwijsveld bedenken welke aanpassingen wenselijk zijn, omdat er veel verandert op de scholen, niet alleen qua curriculum maar ook qua bevolkingssamenstelling. We pleiten voor een ontwikkelsubsidie om de tijd te nemen goed doordacht met iets nieuws te komen, al dan niet in samenwerking met andere cultureel-educatieve instellingen.

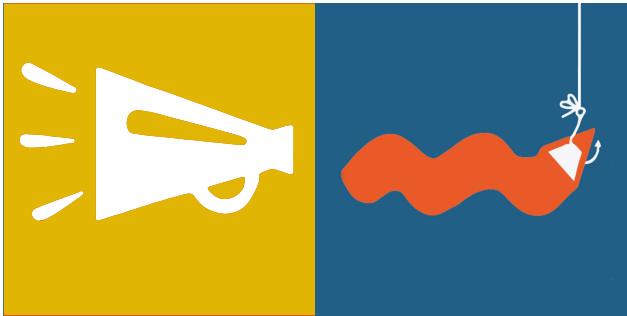
Op regionaal niveau ontwikkelen we nieuwe projecten in samenwerking met andere instellingen, soms door onszelf geïnitieerd, soms op verzoek van derden, bijvoorbeeld voor kinderen in het aardbevingsgebied. Daar is poëzie een goed verwerkingsmiddel om uit te drukken wat voor impact het heeft als je huis, je veilige basis, wordt bedreigd en je ouders zorgen hebben.

Het project Raadgedicht wordt de komende jaren ook uitgebouwd. Dit project waarbij één woord in een gedicht is afgedekt, laat kinderen kritisch lezen en creatief denken over taal.

Al onze projecten leveren een bijdrage aan de taalvaardigheid en leesvaardigheid van kinderen. Onderzoeken en adviezen op het terrein van de literatuureducatie houden we nauwlettend in de gaten en waar mogelijk spelen we daar op in. Op Facebook zijn we bijvoorbeeld lid van de groep

Docenten Nederlands, waar we op de hoogte blijven van wat er speelt in die beroepsgroep en waar we tips kunnen posten, en op onze sociale mediakanalen of website delen we ook graag tips of evenementen van mede-leesbevorderaars. Denk aan lesmateriaal van Lezenslessen over poëzie van Hans Hagen of Ted van Lieshout of activiteiten als de Dag van het Literatuuronderwijs/Pabo Leest. Ook de vernieuwingen in het onderwijs (Curriculum nu) volgen we op de voet. Wordt bijvoorbeeld vakoverstijgend lesgeven populair, dan spelen we daarop in met ons lesmateriaal.

11. Marketingmix en mediagebruik

Scholen ontvangen aan het begin van het schooljaar een wervingsposter met aankondiging van de wedstrijd. Op basisscholen (ca. 7500 stuks) is de post gericht aan de directeur, in het voortgezet onderwijs (circa 1850 stuks) aan het hoofd van de vaksectie Nederlands. Verder worden de posters meegestuurd als bijlage bij het tijdschrift Lezen (oplage ca. 10.000) en ontvangen ruim 500 openbare bibliotheken beide posters. De 100 winnaars van beide wedstrijden ontvangen een mail met informatie.

Uiteraard wordt via onze website, Facebook (ruim 2000 volgers) en Instagram (ruim 700 volgers) ook gecommuniceerd dat er weer gedichten ingestuurd kunnen worden voor de nieuwe editie van de wedstrijden.

Verder worden er posters verspreid via goodiebags van studiebijeenkomsten van de Universiteit Utrecht, Dag van Taal, Kunst, Cultuur (RUG), Dag van het Literatuuronderwijs en de Conferentie HSN.

Onze digitale nieuwsbrief heeft inmiddels ruim 2400 abonnees. Dit is een belangrijk communicatiemiddel naar docenten.

12. En verder

In 2019 won het Poëziepaleis een Charity Award van het NRC, wat extra aandacht genereerde voor onze activiteiten. Ook media als Kidsweek en 7Days ontvangen persberichten.

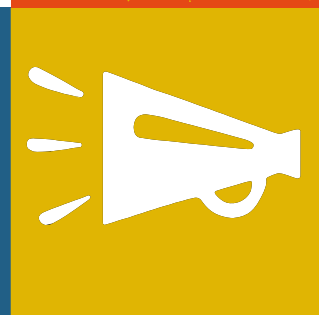
Op sociale media stijgt het aantal volgers gestaag (zie bijlage). Op Facebook volgen vooral docenten en leerkrachten ons; op Instagram ook jongeren. Op YouTube zijn animatiefilmpjes van winnende gedichten te vinden. We overwegen Twitter in te zetten en houden ook TikTok in de gaten. We wegen af of het de moeite waard is om energie te steken in een bepaald kanaal: is het toekomstbestendig? Kunnen we het bijhouden? We willen het goed doen of anders niet.

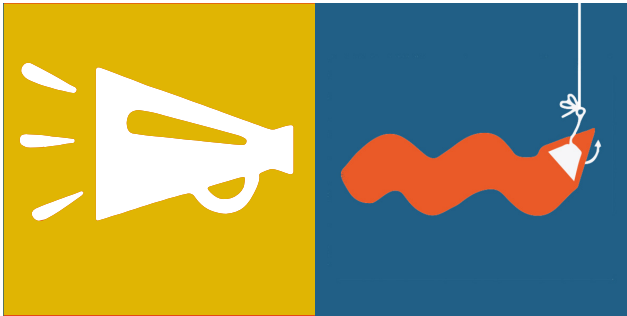
Strategieën om ons publiek vast te houden zijn: marketing die aansluit bij de doelgroep (we zoeken naar poëzieambassadeurs en juryleden die de doelgroep aanspreken en laten de vormgeving van posters bekijken door een klankbordgroep), lage entreprijzen voor prijsuitreikingen, samenwerking met partners als het Mooie Kinderboekenfestival en Kunstbende zodat prijswinnaars in de watten gelegd en verrast worden, aanwezigheid (live of in goodiebag) bij studiedagen voor het onderwijs.

Van een aantal winnende gedichten van Kinderdichters zijn ansichten gemaakt, die bijvoorbeeld verspreid worden via de bibliotheek en die meegestuurd worden wanneer materialen worden besteld in de webshop. De burgemeester van de betreffende Kinderdichter-gemeente krijgt altijd een ingelijste poster van het winnende gedicht. Het kunstwerk wordt vaak opgehangen in het gemeentehuis. Deze posters zorgen altijd voor veel enthousiaste reacties. De koning en koningin kregen zo'n poëzieposter aangeboden tijdens hun werkbezoek aan Drenthe.

Humanitas Groningen nam honderden ansichten af met een gedicht over een demente oma. Zo genereren we aandacht bij een publiek dat gewoonlijk misschien niet zo snel in aanraking komt met poëzie.

Onze prijsstrategie is dat we zoveel mogelijk laagdrempelig werken. Deelname aan de wedstrijden en Raadgedicht is daarom gratis. Lesmateriaal dat te downloaden is vanaf de website is gratis, de *Poëziegidsen* en dichtbundels worden verkocht via onze website. Winnaars en finalisten van de wedstrijden krijgen gratis entree tot de prijsuitreikingen; voor ouders en andere bezoekers hanteren we een zo laag mogelijk tarief. Omdat onze spreiding landelijk is en veel mensen ver moeten reizen voor die prijsuitreikingen, houden we de entreprijs laag en hanteren we CJP-korting. Voor workshops in het kader van de Kinderdichterprojecten vragen we een leerlingbijdrage van €2,- per leerling.

13. Kwaliteit organisatie en professionaliteit bedrijfsvoering

Wat onze financiële positie betreft, merken we dat het werven van fondsen en subsidies een groter beslag doet op onze tijd dan vijf jaar geleden. Elk fonds heeft zijn eigen format en verantwoordingsvoorwaarden. Daar gaat vaak veel tijd en energie in zitten. Maar zonder deze geldstromen kunnen we onze activiteiten niet draaiend houden omdat het vragen van geld aan kinderen en jongeren voor deelname aan onze wedstrijden indruist tegen ons principe van laagdrempeligheid.

Een tegenvaller in de afgelopen periode was dat de provincie Groningen geen subsidie gaf, tegen het advies van de Kunstraad in. Voor 2021-2024 hebben we weer subsidie aangevraagd bij de provincie Groningen, omdat we inmiddels meer activiteiten in deze regio uitvoeren.

Verder zijn reserves aangewend om gaten in de begroting te dichten. Het bestuur vond het belangrijk voor de continuïteit om alle personeelsleden een vast contract aan te bieden plus een pensioenregeling, wat iets hogere personeelskosten tot gevolg heeft gehad.

Met betrekking tot eigen inkomsten proberen we de komende periode meer in te zetten op deskundigheidsbevordering van leerkrachten/docenten omdat daarvoor meer geld beschikbaar is dan voor workshops in de klas. We betalen de dichters marktconform en merken dat in het noorden en oosten van het land €50 per uur daarvoor gebruikelijk is, terwijl in de Randstad hogere tarieven gangbaar zijn.

Om zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van subsidies, organiseren we de prijsuitreikingen van landelijke wedstrijden in samenwerking met collega instanties zodat kosten voor zaalhuur, techniek etc gedeeld kunnen worden en laag gehouden kunnen worden.

Een van onze medewerkers heeft afgelopen jaar een opleiding fondsenwerving gevolgd om haar kennis en netwerk uit te breiden.

Daarnaast hebben we adviesgesprekken gevoerd met prof. Sanders, em. Hoogleraar organisatiekunde aan de RUG, en is er een brainstormsessie geweest met het bestuur en een deskundige van Cultuur & Ondernemen om onze situatie en toekomstvisie door te lichten.

Bijlage 1: Toelichting codes

Code Cultural Governance

Het bestuur en de directie van het Poëziepaleis onderschrijven de Corporate Governance Code Cultuur en reflecteren met regelmaat op hun eigen werkwijze en handelen, bijvoorbeeld door structureel te evalueren of themabijeenkomsten te beleggen onder leiding van een externe gespreksleider van Cultuur en Ondernemen. Er vinden jaarlijks functionerings- en evaluatiegesprekken plaats, zowel met de medewerkers als met de directie.

Er wordt gewerkt volgens het z.g. bestuur-directiemodel, waarbij de directie een ruim mandaat heeft en verantwoording aflegt aan het bestuur. Het bestuur hanteert een rooster van aftreden met een vierjarige cyclus. Bij werving van nieuwe bestuursleden wordt nadrukkelijk gekeken naar specifieke expertise en /of een voor het Poëziepaleis relevant netwerk.

Fair Practice Code

Naast de Corporate Governance Code Cultuur worden ook de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie onderschreven. Fair Practice kent de vijf kernwaarden solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Bij het Poëziepaleis varieert dat bv van de onafhankelijke jurering van de inzendingen tot een transparante boekhouding. Vertrouwen vraagt om inzicht in elkaars belangen en mogelijkheden, daarvoor is een zekere mate van openheid in beleid en bedrijfsvoering een voorwaarde en wordt ruimte geboden voor een open discussie.

Voor de salariering van de medewerkers volgen wij de cao Kunsteducatie. Als werkgever zijn we daarbij echter niet aangesloten. In 2019 is voor alle personeelsleden een pensioenvoorziening afgesloten.

Vrijwilligers die zich inzetten als redactielid ontvangen een vrijwilligersvergoeding volgens de wettelijke norm (€5/uur).

Studenten van Minerva krijgen een

beeldrechtvergoeding voor hun illustraties en animaties en een vergoeding in studiepunten. Stagiaires ontvangen een geringe stagevergoeding voor hun werk. ZZP'ers als vormgevers en ict-ers worden marktconform betaald. Juryleden voor de landelijke dichtwedstrijden ontvangen een passend honorarium; juryleden voor kleinere projecten als Kinderdichters doen hun werk in ruil voor een etentje en reiskostenvergoeding. Voor dichters die workshops op scholen geven, hanteren we een tarief van €50 per uur, een halve les voorbereiding en reiskostenvergoeding van €0,19/km of 2^e klas OV. Voor kinderen/jongeren die gevraagd worden ergens op te treden vragen we een reiskostenvergoeding en een cadeautje. Voor volwassen dichters vragen we altijd een redelijke vergoeding.

Code Diversiteit en Inclusie

We streven diversiteit en inclusie in alle geledingen van ons werk. Aan de wedstrijden kunnen kinderen en jongeren van alle opleidingsniveaus, culturele of religieuze achtergrond of gender meedoen en nieuwkomers of kinderen en jongeren met een beperking zijn welkom. Zo hebben we bv. bij een finale waar een dove jongere meedeed een doventolk ingeschakeld bij de presentatie op het toneel. De nieuw geplande activiteiten (bijv. spoken word en project Internationale Schakelklas) richten zich met nadruk op nieuwe doelgroepen. Ook leerlingen uit het Speciaal Onderwijs kunnen meedoen aan de wedstrijden. We verhogen dan de leeftijds(boven)grens.

Bij huur van een locatie bekijken we altijd of deze ook geschikt is voor mindervaliden.

Het Poëziepaleis wil een goede afspiegeling van de maatschappij laten zien. Het bestuur bestaat voor 66% uit vrouwen en 33% uit mannen. De voorzitter is een vrouw, de penningmeester ook. We letten ook op leeftijdsopbouw bij vacatures.

Als stagiair is in principe iedereen welkom, ongeacht culturele achtergrond, gender of religie. Waar we wel op letten is taalvaardigheid.

Met een klein team moet een stagiaire vrij zelfstandig kunnen werken en als talige organisatie is een goede schriftelijke beheersing van het Nederlands een vereiste, dus daar letten we wel op bij sollicitaties. De studenten die we inzetten voor animaties en illustraties vormen een zeer gevarieerd internationaal gezelschap.

Wat het auteursrecht betreft: kinderen en jongeren die meedoen aan de wedstrijd geven de stichting toestemming hun gedicht op te nemen in een dichtbundel, op de website of sociale media van het Poëziepaleis. Wanneer een externe partij gebruik maakt van een gedicht, vragen we daarvoor een vergoeding van €28,50.

Auteurs die deelnemen aan Raadgedicht ontvangen een vergoeding voor het gebruik van hun gedicht en hun medewerking aan het project.

Opgemerkt dient te worden dat op landelijk niveau de culturele diversiteit belangrijk is, terwijl in Groningen de sociaal-economische diversiteit een veel grotere rol speelt. Beide vinden we belangrijk en onderschrijven we. De sociaal-economische diversiteit heeft bijvoorbeeld zijn weerslag op de toegangsprijs voor kinderdichter-finales, die we bewust laag houden gezien de variëteit in achtergrond van de deelnemers.

